

Schoolondersteuningsprofiel

Maaslandcollege

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
INLEIDING	4
LEESWIJZER	4
ACHTERGRONDINFORMATIE	4
HOOFDSTUK 1: DE ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR IN DE REGIO	5
1.1 <i>Basisondersteuning</i>	5
1.2 <i>Extra ondersteuning</i>	5
1.3 <i>We doen het samen</i>	6
HOOFDSTUK 2: ONDERSTEUNING OP HET MAASLANDCOLLEGE	9
2.1 <i>Visie van de school op ondersteuning</i>	9
2.2 <i>Ondersteuningsstructuur</i>	9
2.3 <i>Overzicht basisondersteuning (basisaanpak en basis+ trajecten)</i>	12
2.4 <i>Extra Ondersteuning</i>	19
HOOFDSTUK 3 CONTACTPERSONEN	20
HOOFDSTUK 4 BESCHIKBARE PROTOCOLLEN	21
BIJLAGE 1 – PROTOCOL DYSLEXIE	22
BIJLAGE 2 – PROTOCOL DYSCALCULIE	28

Voorwoord

Iedere jongere succesvol op school. Dat is waar alle middelbare scholen in de regio Brabant Noordoost werk van maken. De scholen in de gemeenten Oss, Meierijstad (Veghel en Sint-Oedenrode), Maashorst en Bernheze werken samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) bestaat uit scholen voor voortgezet onderwijs (VO) en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (afgekort: SOP), dat door alle scholen in de regio opgesteld wordt. Doel van het schoolondersteuningsprofiel is om ouders¹, jongeren en andere geïnteresseerden inzicht te geven in de begeleiding en ondersteuning die geboden wordt binnen de school. Het SOP wordt elk schooljaar vernieuwd, zodat nieuwe ontwikkelingen erin verwerkt kunnen worden. Binnen het samenwerkingsverband wordt op basis van de schoolondersteunings-profielen gekeken of we samen voor alle leerlingen een passend aanbod hebben.

Leeswijzer

In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de ondersteuningsstructuur in Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) eruitziet. Het is een samenvatting van de afspraken die tussen de scholen gemaakt zijn voor schooljaar 2024-2025. Hoofdstuk 2 beschrijft de basisondersteuning van het Maaslandcollege en hoofdstuk 3 beschrijft de extra ondersteuning die het Maaslandcollege biedt.

Achtergrondinformatie

Algemene informatie over de school is te vinden in de schoolgids en in het schoolplan. Deze zijn te vinden op onze website: www.maaslandcollege.nl.

Meer informatie over het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) kunt u vinden op www.swvvo3006.nl. U vindt daar onder andere aanvullende informatie over de ondersteuningsmogelijkheden in de regio en de afspraken die scholen daarover met elkaar hebben gemaakt.

Hoofdstuk 1: De ondersteuningsstructuur in de regio

In dit hoofdstuk staat kort beschreven hoe de ondersteuningsstructuur in Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) eruitziet. Het is een samenvatting van de afspraken die tussen de scholen gemaakt zijn voor het schooljaar 2024-2025.

Binnen passend onderwijs hebben scholen *zorgplicht*. Dat betekent dat zij verantwoordelijk zijn, alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende onderwijsplek te bieden. Als het kan op de eigen school en anders op een passende andere plek. Daarvoor werken reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs samen binnen het samenwerkingsverband. Er zijn verschillende ondersteuningsmogelijkheden. Hieronder leest u wat elke vorm van onderwijs/ondersteuning inhoudt.

1.1 Basisondersteuning

Basisondersteuning is ondersteuning die voor alle leerlingen ingezet wordt. Onder basisondersteuning verstaan we de volgende vormen van begeleiding: basisaanpak en basis+ trajecten.

Basisaanpak bestaat uit:

Lesstofgerichte begeleiding door de docent in de klas.

Begeleiding door een mentor of coach.

Basis+ trajecten

De basis+ trajecten voorzien in ondersteuningsvormen voor jongeren die meer begeleiding nodig hebben voorafgaand, tijdens of na deelname aan het regulier onderwijsproces. De aard en intensiteit van ondersteunende activiteiten varieert en is afgestemd op de onderwijs-/ondersteuningsbehoefte van de jongere en bestaat bijvoorbeeld uit: 1-op-1 gesprekken, time-in (andere onderwijsplek binnen school), extra coaching en trainingen, soms individueel soms in een groep.

1.2 Extra ondersteuning

‘Weer terug op koers’

Als de basis+ traject onvoldoende bij kan dragen aan een succesvol vervolg van de schoolloopbaan van de jongere, dan is er extra ondersteuning nodig. De meeste scholen voorzien in de ‘Weer terug op koers-’ klas als kleinschalige setting of hybride begeleiding. Naast de gewone lessen is er specifieke aandacht voor het ontwikkelen van de persoonlijke en interpersoonlijke competenties die nodig zijn om les te volgen op een middelbare school. Daarin wordt nadrukkelijk ook gekeken naar wat er nodig is om ook in de thuissituatie de ondersteuning voor het leren op school te versterken. Dit doen we waar nodig met hulp van ketenpartners zoals Ons Welzijn, de GGD en leerplicht. Deze begeleiding is tijdelijk en heeft als doel dat de jongere zich met behulp van de geboden ondersteuning zo ontwikkelt dat hij of zij vaardig wordt om zonder extra ondersteuning weer in een reguliere klas les te volgen. Eventueel met nazorg in een basis+ traject vanuit het ondersteunings-team.

‘Passend met anderen’: het alternatief

Wanneer ‘weer terug op koers’ onvoldoende resultaat geeft, wordt een *leerlinggebonden plan* gemaakt in samenwerking met anderen. Dat zal vaak binnen onze schoolcontext zijn door extra begeleiding te

organiseren. En soms is een andere plek nodig. Hierover zijn binnen het samenwerkingsverband in onze regio afspraken gemaakt onder de noemer 'passend met anderen'. Denk hier bijvoorbeeld aan activiteiten die ontworpen zijn om thuiszittende leerlingen weer terug te laten keren naar school. Voorbeelden van 'passend met anderen' die onze school biedt, zijn:

Het observatorium

Dit is een begeleidingstraject dat tijdelijk kan plaatsvinden op een andere VO-school. De jongere draait dan tijdelijk mee in een klas in het onderwijs op een andere school voor voortgezet onderwijs, en krijgt daarnaast begeleiding vanuit het ondersteuningsteam. Redenen voor een dergelijk traject kunnen zijn dat onduidelijk is of de jongere (nog) op de juiste plek zit. Door middel van een tijdelijke plaatsing in een andere omgeving met begeleiding en observatie, wordt nagegaan wat de ondersteuningsbehoefte van de jongere is en hoe hierop afgestemd kan worden. Een proefplaatsing valt hier ook onder. De jongere krijgt dan een proefperiode om een andere leerroute te verkennen. Dit kan zowel binnen de eigen school als binnen een andere school worden georganiseerd. Deze vorm is ook een optie voor leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), om een periode in een reguliere VO-school te verkennen. Voor sommige (dreigende) thuiszitters kan deze interventie ook ingezet worden.

Time- out

Dit houdt in dat de jongere tijdelijk onderwijs volgt binnen een andere school in de regio. Dit kan worden ingezet in situaties waarin een escalatie dreigt plaats te vinden of heeft plaatsgevonden. Door tijdelijk afstand van elkaar te nemen kunnen jongere, ouders en school werken aan noodzakelijke vaardigheden om verder te kunnen in het onderwijs, en het herstellen van de onderlinge relatie(s).

Voor beide vormen wordt de duur bepaald in afstemming met de jongere, ouders, scholen en ketenpartners.

Gespecialiseerd onderwijs

Een klein gedeelte van de jongeren is aangewezen op de gespecialiseerde voorziening om (weer) succesvol te zijn. Het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) is er voor jongeren die in hun ontwikkeling belemmerd worden door complexe en/of gestapelde problematiek, voortkomend uit gedrag en/of beperking. Deze jongeren hebben behoefte aan intensieve en specialistische ondersteuning bij het leren, de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of regulering van gedrag. Het voortgezet speciaal onderwijs biedt een geïntegreerd en specifiek onderwijsaanbod afgestemd op de onderwijsbehoefte van de jongere, zowel didactisch als sociaal-emotioneel. Het onderwijs wordt verzorgd door docenten met speciale kennis en vaardigheden ten behoeve van de doelgroep. Daarnaast is de ondersteuningsstructuur zo ingericht dat de begeleiding op afroep, nabij of permanent aanwezig is.

1.3 We doen het samen

Samenwerking met ouders en jongeren

Een belangrijk aspect voor schoolsucces is ouderbetrokkenheid. Binnen passend onderwijs spelen ouders dan ook een belangrijke rol. Uitgangspunt in de communicatie met ouders is dat de rol van ouders en de school bij opvoeden en onderwijs gelijkwaardig is, maar niet gelijk.

Communicatie tussen school en ouders vindt vanuit deze grondhouding plaats. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs waar het kind aan deelneemt.

In de wetgeving rondom passend onderwijs zijn de rechten van ouders verschillend voor het uitstroomperspectief en het handelingsdeel van het OPP. Over beiden zijn scholen verplicht om op overeenstemming gericht overleg te voeren met ouders. Voor het handelingsdeel moet instemming gevraagd worden aan ouders. Het uitstroomperspectief wordt vastgesteld door de school na overleg maar instemming van ouders is niet vereist. In SWV VO 30 06 wordt het bovendien belangrijk gevonden om ook de jongere zelf te betrekken bij het plan.

Medezeggenschapsraad en ondersteuningsplanraad

Ouders hebben via de medezeggenschapsraad (MR) adviesbevoegdheid op het schoolondersteuningsprofiel van de school, waarin de ondersteuningsvormen binnen de school beschreven staan. De MR heeft instemmingsbevoegdheid op het schoolplan, waarin het reguliere onderwijsproces beschreven staat. Daarnaast zijn ouders en leerlingen vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband.

Ouder- en jeugdsteunpunt

Een goede samenwerking tussen leerling, ouders en school is erg belangrijk in het organiseren van passend onderwijs. Hier zetten de scholen en het samenwerkingsverband zich voor in. Zij zijn tenslotte het eerste aanspreekpunt voor ouders en jongeren. Soms hebben ouders of jongeren hulp nodig bij hun vragen of ondersteuningsbehoefte. Voor ouders en jongeren die willen weten waar ze met welke vraag terecht kunnen, is er het ouder- en jeugdsteunpunt. Het ouder- en jeugdsteunpunt is onafhankelijk en geeft informatie.²

Samenwerking met andere partijen

Scholen kunnen passend onderwijs niet alleen uitvoeren. Uiteraard wordt er samengewerkt met ouders en jongere. Daarnaast wordt er ook samengewerkt met de begeleiders van het samenwerkingsverband en waar nodig met ketenpartners.

Begeleiders samenwerkingsverband

De begeleiders van het samenwerkingsverband zijn er om het primaire proces binnen de school te ondersteunen, wanneer de school op de ondersteuningsvraagstukken rondom jongeren extra expertise nodig heeft (en dat zelf niet in huis heeft). Op sommige expertisegebieden, die bijvoorbeeld incidenteel nodig zijn, wordt deze kennis extern ingehuurd bij het gespecialiseerde onderwijs. De groep begeleiders SWV is betrokken bij de nodige doorverwijzing naar tijdelijk in te huren partijen. Dit gebeurt bijvoorbeeld op het gebied van:

- Fysiek medische problematiek (Gabriel school)
- Specialistische psychiatrische problematiek (OZAPP)

Ketenpartners

Ervoor zorgen dat jongeren gezond en gelukkig opgroeien gaat verder dan alleen het onderwijs en de onderwijsomgeving. Om voor leerlingen onderwijs blijvend mogelijk te maken is, in afstemming met leerlingen en ouders, soms een intensieve samenwerking nodig met ketenpartners.

Er zijn verschillende mogelijkheden tot het inzetten van onze ketenpartners. Vanuit onze school (via het ondersteuningsteam) kunnen ketenpartners worden betrokken waar nodig. Daarnaast voorzien de gemeenten erin dat, conform de wet, de hulp van onze ketenpartners lokaal vrij toegankelijk is voor jongeren en ouders. Dit betekent dat jongeren en ouders ook op eigen initiatief, via de gemeente, hulp kunnen vragen van deze instanties. Een voorbeeld hiervan is opvoedondersteuning.

Andere externe partijen

Tot slot zijn er nog enkele andere partijen waarmee scholen intensief samenwerken om ervoor te zorgen dat iedere jongere naar school kan en gaat: GGD, leerplichtambtenaren (Regionaal Bureau Leerplicht Brabant Noordoost), gemeenten, scholen voor primair onderwijs en scholen voor vervolgonderwijs.

Hoofdstuk 2: Ondersteuning op het Maaslandcollege

In het vorige hoofdstuk is uitgelegd wat de afspraken in het samenwerkingsverband zijn over passend onderwijs. In dit hoofdstuk leggen wij uit hoe we daar binnen onze school uitvoering aan geven. Dit hoofdstuk begint met algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning. Daarna wordt ingegaan op de inhoud van de basisondersteuning. En vervolgens wordt uitgelegd hoe wij te werk gaan als we vermoeden dat een jongere extra ondersteuning nodig heeft. Tot slot wordt stilgestaan bij de ontwikkelambities van de school op het gebied van passend onderwijs.

2.1 Visie van de school op ondersteuning

Het Maaslandcollege bereidt leerlingen optimaal voor op een kansrijk, goed en gelukkig leven binnen de (internationale) samenleving. In het voortgezet onderwijs is een goede leerlingbegeleiding essentieel. Op het Maaslandcollege kenmerkt deze begeleiding zich door een focus op drie onderdelen. Bij het 'leren leren' staat de studie van de leerling centraal: het plannen van studie, het plannen van leeractiviteiten. Bij het 'leren kiezen' wordt aandacht gegeven aan de keuzes waarmee een leerling te maken krijgt: welke afdeling kies ik na de brugklas, welk vakkenpakket, welke vervolgstudie. Ten derde is er een actieve persoonlijke en sociale begeleiding.

Het Maaslandcollege biedt leerlingen uitdaging waar mogelijk en ondersteuning waar nodig. We stellen onze leerlingen in staat de eigen grenzen te verleggen en bieden ondersteuning aan leerlingen die hiervoor extra faciliteiten en/of begeleiding nodig hebben. Een stevig neergezet mentoraat, begeleidingsprogramma en een breed professioneel ondersteuningsteam zorgen ervoor dat de leerlingen uitstekend bediend worden.

2.2 Ondersteuningsstructuur

Op het Maaslandcollege spreken we over basisondersteuning en extra ondersteuning. Basisondersteuning wordt in eerste instantie geboden door de docent en de coach. Als er tijdelijk iets meer ondersteuning nodig is noemen we dit nog steeds basisondersteuning. Deze ondersteuning wordt geboden in de vorm van basis+ trajecten. In dit hoofdstuk wordt eerst de basisondersteuning (basisaanpak en basis+ trajecten) besproken. Daarna volgt een aparte paragraaf met de extra ondersteuning die het Maaslandcollege biedt.

Basisaanpak: begeleiding door docent en coach

Op het Maaslandcollege houden we de basisondersteuning voor iedere leerling op peil door hier op verschillende niveaus aandacht aan te besteden.

De coach heeft nauw contact met de leerling en ouders en schakelt bij vragen de afdelingsleider en indien nodig het ondersteuningsteam in. De afdelingsleiders overleggen met het ondersteuningsteam en met de directie van de school welke behoeftes er binnen de onderwijsteams spelen.

De coach ziet de leerling naast de individuele coaching ook wekelijks een uur in de klas waar ruimte en aandacht is voor sociale vaardigheden als samenwerken en luisteren naar elkaar. Ook het functioneren van de klas als groep komt aan de orde. Daarnaast besteedt de coach tijd aan het aanleren van studievvaardigheden.

Coaches voeren samen met de leerling en ouders driehoeksgesprekken. In deze gesprekken staat de ontwikkeling van de leerling centraal.

Coaches voeren onder leiding van de afdelingsleider meerdere keren per jaar een leerlingbespreking om zo het zicht op de leerlingen te vergroten. In deze besprekingen staan de cijfers (die ook in magister en op het rapport staan) en het sociaal emotioneel welbevinden van de leerlingen centraal.

Wanneer blijkt dat de ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied en/of op cognitief gebied stagneert, kunnen wij als school in samenspraak met ouders verschillende vormen van ondersteuning inzetten om de ontwikkeling op gang te helpen.

In leerjaar 1 nemen we de DIA-toets af op het gebied van rekenen, wiskunde en taal. We toetsen hiermee waar de leerling staat op het gebied van rekenen, taal en wiskunde.

In leerjaar 1 nemen we de SAQI af om een beeld te krijgen van het welbevinden, de motivatie en het zelfvertrouwen van de leerlingen ten aanzien van het schoolleven

In de bovenbouw hebben de leerlingen ook een coach. De begeleiding wordt hier steeds meer individueel. Leerlingen worden steeds meer aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. Uiteindelijk maakt de leerling de keuze voor een vervolgopleiding. Alle voorgaande keuzes maken deel uit van die ene definitieve keuze aan het eind van het voortgezet onderwijs. In dit hele proces van kiezen zijn belangstelling en capaciteiten de voornaamste factoren. Van de leerling verwachten we in toenemende mate dat ze nadenken over wat zij willen, kunnen en durven. De coach en decaan begeleiden dit proces intensief. Mocht blijken dat verder onderzoek gewenst is, dan is er onder meer de gelegenheid de leerling te laten testen door het adviesbureau voor opleiding en beroep.

Het Maaslandcollege heeft het bieden van maatwerk aan alle leerlingen hoog in het vaandel staan. Dit betekent dat wij voor alle leerlingen ons best doen het onderwijsaanbod zo passend mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere door een tweejarige brugperiode waar leerlingen in een dakpanklas twee jaar de tijd krijgen te bepalen welk niveau het beste bij ze past. Daarnaast is er voor de leerlingen ruimte om tijdens Maaslanduren in de onderbouw gebruik te maken van het speciale aanbod dat wij hebben: Aandacht voor 21ste -eeuwse vaardigheden bij de brugroute, extra uitdaging door het aanbieden van vwo-modules en extra ondersteuning op de basisvaardigheden. Ook tijdens de coachingsuren is er ruimte voor rekenen en taal. Voor leerlingen die wat meer tijd nodig hebben na groep acht, is er sinds 2024-2025 de TOP-klas. Voor deze leerlingen is een speciaal jaarprogramma waar ze extra ondersteuning krijgen bij de leervraag die zij hebben.

Basis+ trajecten op het Maaslandcollege

Naast de begeleiding door coaches/mentoren en vakdocenten kent het Maaslandcollege nog andere vormen van begeleiding die bedoeld zijn voor leerlingen voor wie de begeleiding uit het reguliere onderwijsproces niet voldoende is en die tijdelijk meer ondersteuning nodig hebben om goed mee te kunnen komen op school. Het is een steun(tje) in de rug. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn bij leerproblemen, sociaal-emotionele problemen, gedragsproblemen of lichamelijke problemen. Te denken valt aan (groeps-) begeleidingen en trainingen aan leerlingen in nauwe samenwerking met coach/mentor en ouders.

In paragraaf 2.2 staan de verschillende begeleidingsvormen en de inhoud van deze begeleidingsvormen beschreven. Hoe de begeleiding eruitziet en hoelang die duurt, hangt af van wat

een leerling nodig heeft. Het traject is altijd op maat. De ondersteuning wordt verzorgd door leerlingbegeleiders in de school. Aanmelding hiervoor gebeurt door de coach/mentor in samenspraak met de leerling en ouders en wordt gedaan bij de ondersteuningscoördinatoren. De ondersteuningscoördinatoren zijn mevrouw L. Liefink en de heer M. Knops. Als het nodig is, worden leerlingen, met toestemming van ouders, besproken in het zorgadviesteam (ZAT). Zie hieronder meer informatie over het ZAT.

De heer Knops draagt zorg voor de coördinatie van het ZAT en is contactpersoon voor de GGD (jeugdarts en verpleegkundige) en leerplichtambtenaar. Daarnaast coördineert hij de Hellup-groep (zie paragraaf 3.2 voor meer uitleg over de Hellup-groep). Mevrouw Liefink coördineert onder andere de ondersteuning aan leerlingen met leerproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en medische problematiek.

Soms blijkt tijdens de schoolloopbaan of bij de aanmelding dat de basisondersteuning (basisaanpak en basis+ trajecten) niet voldoende is voor een leerling om goed mee te kunnen komen op school. Dan heeft de leerling extra ondersteuning nodig in de vorm van 'weer terug op koers' of VSO. Hierover lees je meer in hoofdstuk 3. Ook een leerling die extra ondersteuning nodig heeft welke de basisondersteuning van de school overstijgt, wordt besproken in het ZAT. Nagegaan wordt welke ondersteuning de leerling nodig heeft en welk (onderwijs)arrangement passend is voor de leerling, uiteraard in nauw overleg met ouders (en leerling).

We doen het samen in de school

Het zorgadviesteam (ZAT)

In het zorgadviesteam (ZAT) worden leerlingen besproken die om welke reden dan ook vastlopen op school. Het ZAT richt zich onder andere op leerlingen met leerproblemen, sociaal-emotionele problematiek, gedragsproblemen en lichamelijke problemen. Vanuit het ZAT wordt een advies uitgebracht over de ondersteuning die wenselijk is voor de leerling. Het ZAT komt wekelijks bij elkaar. De voorzitter van het ZAT is de heer M. Knops, ondersteuningscoördinator. Mevrouw L. Liefink, ondersteuningscoördinator en orthopedagoog, mevrouw Van Wanrooij en mevrouw Van der Velden, orthopedagogen, mevrouw E. Eijnhoven, begeleider van het samenwerkingsverband en mevrouw M. de Neree tot Babberich, aansluitfunctionaris van Ons Welzijn, maken deel uit van dit team. Eén keer per maand is er een zorgadviesteam breed (ZAT breed) waarbij de leerplichtambtenaar, de schoolarts en jeugdverpleegkundige van de GGD en de jeugdagente (op afroep) aansluiten. Op afroep kunnen ook de mentoren en afdelingsleiders deelnemen. Het Maaslandcollege werkt nauw samen met de genoemde externe ketenpartners.

Als de ondersteuningsbehoefte van de leerling de taak en/of mogelijkheden van de mentor (en vakdocenten) overstijgt, kan de leerling door de mentor of afdelingsleider via een aanmeldformulier worden aangemeld bij het ZAT. Voordat bespreking in het ZAT plaatsvindt, vraagt de mentor eerst toestemming aan ouders en eventueel de leerling (16 jaar of ouder). Zij ondertekenen tevens het aanmeldformulier. Vanuit het ZAT wordt een advies uitgebracht over de ondersteuning die wenselijk is voor de leerling. Hetgeen besproken is in het ZAT en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem (Magister) en teruggekoppeld aan de mentor die op zijn beurt ouders en leerling informeert. Om de eventuele ingezette ondersteuning te evalueren, wordt de leerling op een later moment nog eens besproken in het ZAT of ZAT breed.

Samenwerking met ouders en jongere

Leerlingen en ouders geven samen met de medewerkers van de school inhoud en richting aan het onderwijsleerproces op het Maaslandcollege. Een goed contact en een goede samenwerking zijn dan ook van groot belang. De school betreft de ouders zoveel mogelijk bij de voortgang en het welbevinden van hun kind. Voor algemene informatie over de samenwerking met ouders verwijzen we naar de schoolgids paragraaf 6 ('betrokkenheid bij het Maaslandcollege'). De mentor is in principe de spil in het contact met ouders en leerling. Ouders hebben meerdere malen per jaar de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de mentor en de vakdocenten. Tussentijds neemt de mentor contact op met de ouders wanneer er problemen zijn met betrekking tot aanwezigheid, studiehouding of gedrag van de leerling. Ouders kunnen hun kind volgen via Magister, daarin staan de studieresultaten en de absenties. Voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen binnen het ondersteuningsteam is soms de leerlingbegeleider naast de mentor degene die contact onderhoudt met ouders, leerling en eventuele overige betrokkenen zoals een schoolondersteuner en/of een hulpverleningsinstantie. Regelmatig vinden er voortgangsgesprekken plaats met alle betrokkenen.

2.3 Overzicht basisondersteuning (basisaanpak en basis+ trajecten)

Ondersteuning aan leerlingen met leerproblemen, onder andere bij ernstige lees- en of spellingsproblemen en dyslexie, ernstige rekenproblemen en dyscalculie en problemen in de informatieverwerking, concentratie en planning.

1 *Volgen en signaleren van leerlingen met leerproblemen*

In de les	Basis+
Dit gebeurt door vakdocenten en mentoren. De mentor is de spil in het signaleren van leerlingen met leerproblemen, maar ook vakdocenten zijn hier alert op. Minimaal drie keer per jaar bespreken de vakdocenten onder leiding van de mentor de individuele leerlingen en hun klas. Indien nodig worden er vervolgacties uitgezet. Zo kan de leerling worden aangemeld bij het ondersteuningsteam als ondersteuning gewenst is. Soms wordt gebruik gemaakt van een NIO test als er twijfels zijn over het schoolniveau.	Binnen het ondersteuningsteam worden leerlingen met leerproblemen indien nodig in groepsverband of individueel begeleid.

2 *Ondersteuning gericht op het versterken van taalvaardigheid*

In de les	Basis+
Binnen het regulier onderwijsproces hebben vakdocenten aandacht voor, en bieden ondersteuning aan, leerlingen die moeite hebben met taalvaardigheid. In de vaklessen, tijdens de coaching en de Maaslanduren is er aandacht voor	In leerjaar 1 wordt door middel van de DIA-toets taal en de gegevens vanuit de basisschool nagegaan welke leerlingen spelling en/of leesproblemen hebben. Voor deze leerlingen is er wekelijks een begeleidingsuur. Dit uur wordt gegeven door een docent Nederlands.

leerlingen die extra instructie en begeleiding nodig hebben.	- Voor anderstalige leerlingen of leerlingen uit culturele minderheidsgroepen is er NT-2 begeleiding. Deze begeleiding wordt zowel individueel als in groepsverband aangeboden. Ter ondersteuning van dit uur krijgen leerlingen sociaal emotionele begeleiding. - Om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerlingen te vergroten wordt gebruik gemaakt van verschillende digitale middelen. - Bij vermoeden dyslexie kan een screening worden afgenomen. Indien er voldoende aanwijzingen zijn wordt vervolgonderzoek naar dyslexie geadviseerd aan leerling en ouders. -Het programma numo wordt ingezet in leerjaar 1 voor leerlingen waarbij de vorderingen op het gebied van lezen en spellen.
--	---

3 *Werken met en volgens protocol dyslexie: Faciliteiten en hulpmiddelen*

In de les	Basis+
Zie protocol dyslexie in de bijlage	Zie protocol dyslexie in de bijlage

4 *Ondersteuning gericht op het versterken van de rekenvaardigheid*

In de les	Basis +
Binnen het regulier onderwijsproces hebben vakdocenten aandacht voor, en bieden ondersteuning aan, leerlingen die moeite hebben met rekenvaardigheid. In de vaklessen, de coachingsuren en de Maaslanduren is er aandacht voor leerlingen die extra instructie en begeleiding nodig hebben.	In het begin van het eerste leerjaar wordt door middel van de afname van de DIA-toets rekenen en de gegevens van de basisschool nagegaan welke leerlingen rekenproblemen hebben. Aan deze leerlingen wordt het gehele schooljaar wekelijks een uur rekenbegeleiding geboden door een vakdocent wiskunde. Leerlingen met dyscalculie worden gedurende hun hele schoolloopbaan begeleid door een dyscalculiecoach.

5 *Werken met en volgens het protocol dyscalculie: Faciliteiten en hulpmiddelen*

In de les	Basis+
Zie protocol dyscalculie in de bijlage	Zie protocol dyscalculie in de bijlage

6 *Begeleiding van leerlingen bij het leren leren*

In de les	Basis+
Iedere vakdocent besteedt hier aandacht aan in zijn les. Tevens wordt er in de begeleidingslessen in de onderbouw doorlopend aandacht besteed aan 'leren leren'. De mentor verzorgt deze lessen. In de leerjaren 1 en 2 wordt in de	Mocht de begeleiding die geboden wordt in het reguliere onderwijsproces niet voldoende zijn dan kunnen leerlingen (met name uit de onderbouw) studiebegeleiding krijgen van een leerlingbegeleider gericht op 'leren leren'. De

begeleidingslessen gewerkt met de methode Tumult.	leerlingbegeleider ondersteunt de leerlingen in een klein groepje.
---	--

7 *Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra instructie en begeleiding nodig hebben.*

In de les	Basis+
In de vaklessen is er aandacht voor leerlingen die extra instructie en begeleiding nodig hebben.	Leerlingen uit de onderbouw die moeite hebben met 'leren leren' en/of plannen en organiseren kunnen gedurende een korte periode studiebegeleiding krijgen gericht op bovenstaande vaardigheden. Ook is er een mogelijkheid om op school bijles voor een vak in te schakelen van de 'hulptroepen'.

8 *Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra uitdaging nodig hebben.*

In de les	Basis+
De vakdocenten differentiëren in de lessen. In de brugklas werken we met een tweejarige dakpanperiode waar ruimte is voor het werken op een hoger niveau. Daarnaast zijn er Maaslanduren waar ook de vwo-leerlingen extra uitdaging aangeboden krijgen via de vwo-modules. Voor alle leerlingen is er in de Maaslanduren uitdaging in de vorm van de Brugroute. De Brugroute is ontwikkeld in samenwerking met basisschool Hertogin Johanna V. Dit is een onderwijsprogramma voor leerlingen in groep 7, groep 8, klas 1 en klas 2 waarmee leerlingen gedurende zes weken een middag samenwerken aan een thema zoals Kracht en Energie, Groei en Leven, Tijd en Ruimte en Taal en Communicatie. Daarnaast biedt de school ruimte aan leerlingen die door hun capaciteiten of interesses meer aankunnen of meer uitdaging nodig hebben dan andere leerlingen. Het gaat hierbij niet om specifieke leergebieden. Zo biedt onze school tweetalig onderwijs aan voor mavo-, havo- en vwo-leerlingen. Op mavo bieden wij het extra vak LO2 en het vak beroepsroute (competenties ontwikkelen door middel van projecten in groepen) aan. De Brugroute is ontwikkeld in samenwerking met basisschool Hertogin Johanna V. Dit is een onderwijsprogramma voor leerlingen in groep 7, groep 8, klas 1 en klas 2 waarmee leerlingen gedurende zes weken een middag samenwerken aan een thema zoals Kracht	Voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben, kunnen we een individueel maatwerktraject inzetten. Daarnaast bieden we in de brugklas de 'talententraining' aan. In deze training is nog meer aandacht voor hoogbegaafdheid. Er wordt onder andere aandacht besteed aan: welke talenten heb ik? Welke leerstrategieën kan ik inzetten bij het leren en welke hobbels kan ik tegenkomen op het Maaslandcollege en wat kan ik dan doen? In de bovenbouw van het vwo bestaat de mogelijkheid om colleges te volgen aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Ook wordt in verschillende leerjaren deelgenomen aan landelijk georganiseerde talentwedstrijden, zoals de Kangaroewedstrijd voor talentvolle rekenaars.

Ondersteuning aan leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en gedragsproblemen, o.a. milde vormen van angst en onzekerheid, zoals faalangst, examenvrees en keuzeproblemen, moeite hebben in de sociale omgang met leeftijdsgenoten en volwassenen, belemmeringen door een gebrek aan. Onderwijsmotivatie, bewegingsonrust, impulsiviteit, mild opstandig gedrag, en problemen in de sociale afstemming (ongepast gedrag). Onderwijsmotivatie, bewegingsonrust, impulsiviteit, mild opstandig gedrag, en problemen in de sociale afstemming.

9 *Signaleren van leerlingen met sociaal- emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen.*

In de les	Basis+
De mentor is de spil in het signaleren van leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen, maar ook vakdocenten zijn hier alert op. Mentoren kunnen op vrijwillige basis deelnemen aan de gatekeeperstraining van de GGZ Oost Brabant om leerlingen met somberheidsklachten beter te kunnen signaleren en door te verwijzen. Het gehele ondersteuningsteam en een groot gedeelte van het docententeam heeft eerder al deelgenomen aan deze training. In leerjaar 2 en 4 wordt er daarnaast een screening gedaan door de jeugdverpleegkundige van de GGD Hart voor Brabant. Tevens wordt bij alle leerlingen uit de leerjaren 1 en 2 de schoolvragenlijst afgenomen en krijgen de leerlingen in leerjaar 2 een tweetal lessen 'mentale gezondheid' gegeven door de GGZ Oost Brabant. Indien nodig worden er naar aanleiding van de resultaten uit de screening en/of vragenlijst in overleg met ouders en leerling vervolgstappen gezet.	Indien nodig kan de mentor leerlingen met sociaal- emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen aanmelden bij het ZAT en in overleg met ouders en leerling worden vervolgstappen uitgezet. Ter preventie van internaliserende problematiek kunnen leerlingen met somberheidsklachten deelnemen aan het preventieprogramma Op Volle Kracht (in samenwerking met de GGZ Oost Brabant en de Radboud Universiteit). In deze training wordt onder andere geleerd hoe gedachten invloed hebben op hoe je je voelt. Door het leren ombuigen van niet- helpende gedachten kunnen leerlingen ervoor zorgen dat ze zich beter voelen. Ook kunnen leerlingen die onvoldoende grip hebben op stress deelnemen aan de training 'grip op stress'. In de training wordt leerlingen geleerd hoe ze op een gezonde manier met stress kunnen omgaan en om hun mentale weerbaarheid en veerkracht te vergroten. In de training is onder andere specifieke aandacht voor signalen van stress, de balans tussen draagkracht en draaglast, het creëren van rust en het efficiënt gebruiken van tijd.

10 *Begeleiding van leerlingen met faalangst/examenvrees.*

In de les	Basis+
-----------	--------

In de reguliere lessen is er aandacht voor leerlingen met faalangst. Vakdocenten houden hier rekening mee en begeleiden leerlingen daar waar mogelijk bij toetsen en andere opdrachten waar leerlingen angstig voor zijn.	Leerlingen met faalangst en/of examenvrees kunnen een faalangstreductietraining volgen op school.
---	---

11 *Ondersteuning van leerlingen met keuzeproblemen.*

In de les	Basis+
De coördinatie van de schoolsoort-, richting-, sector- en profielkeuze, evenals de loopbaanoriëntatie, is in handen van de decaan. De mentoren verzorgen in nauwe samenwerking met de afdelingsleider en de decaan de begeleiding van de leerlingen op dit gebied. Om ook ouders nauw te betrekken bij de te maken keuzes, vindt er ruim voor iedere keuze uitgebreide voorlichting plaats door de mentor of de decaan op de daarvoor bestemde ouderavonden.	Mocht blijken dat verder onderzoek gewenst is dan bestaat de mogelijkheid om via de school de leerling te laten testen door het AOB (Adviesbureau voor Opleiding en Beroep). Zie verder de schoolgids 2024-2025.

12 *Ondersteuning bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden.*

In de les	Basis+
De mentor schenkt in de begeleidingslessen ruim aandacht aan sociale vaardigheden als samenwerken en luisteren naar elkaar.	Voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben bij het ontwikkelen en/of versterken van hun sociale vaardigheden is in leerjaar 1 een sociale vaardigheidstraining beschikbaar.

13 *Aandacht voor het bevorderen van schoolmotivatie.*

In de les	Basis+
Dit gebeurt door de mentor (onder andere in de begeleidingslessen) en in de les door de vakdocenten.	Tevens is er in de verschillende vormen van begeleiding binnen het ondersteuningsteam aandacht voor (het bevorderen van) schoolmotivatie.

14 *Signaleren van leerlingen met externaliserende gedragsproblemen.*

In de les	Basis+
De mentor is de spil in het signaleren van leerlingen met externaliserende gedragsproblemen, maar ook vakdocenten spelen hier een rol in en zijn hier alert op.	Indien nodig kan de mentor leerlingen met externaliserende gedragsproblemen aanmelden bij het ZAT en in overleg met ouders en leerling worden vervolgstappen uitgezet.

15 *Aandacht voor het bevorderen van sociale veiligheid in de groep/school.*

In de les	Basis+
-----------	--------

De mentor schenkt in de begeleidingslessen ruim aandacht aan het functioneren van de klas als groep en de sociale veiligheid in de groep. Voor het bevorderen van sociale veiligheid wordt gebruik gemaakt van een anti- pestprotocol. Deze is te vinden op de site www.maaslandcollege.nl. Er is een anti-pest coördinator op school aanwezig die dit coördineert. Ook wordt er in de begeleidingslessen aandacht besteed aan de omgang met sociale media en thema's rondom agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie. Iedereen moet zich op het Maaslandcollege veilig en thuis kunnen voelen. Leerlingen en medewerkers die te maken krijgen met agressie, geweld, pesten en/of seksuele intimidatie of zich niet veilig voelen, kunnen terecht bij de vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen op school zijn mevrouw M. Kamsma, mevrouw A. Ketelaars en de heer M. Knops. Zie de schoolgids 2024-2025 voor hun contactgegevens.	Indien nodig worden er vanuit het ondersteuningsteam groepsinterventies ingezet in samenwerking met de mentor en afdelingsleider. Ook kan er een beroep worden gedaan op de Hellup-groep. De Hellup-groep, een vorm van psychosociale begeleiding, bestaat uit docenten waarbij de leerling zijn verhaal kwijt kan en over zijn problemen kan praten. Leerlingen krijgen hulp bij het zoeken naar oplossingen.
---	--

16 *Aandacht voor het voorkomen van gedragsproblemen in en buiten de klas.*

In de les	Basis+
Vakdocenten houden in de lessituatie rekening met leerlingen waarvan een specifieke ondersteuningsbehoefte bekend is. Zij zijn in staat om hier in hun klassenmanagement rekening mee te houden. Bijzonderheden van leerlingen worden vermeld in het leerlingvolgsysteem (Magister) en aan het begin van elk schooljaar aan alle vakdocenten en mentoren verspreid. Zo is elke mentor en vakdocent op de hoogte van de specifieke ondersteuningsbehoefte van een leerling.	Leerlingen met gedragsproblemen kunnen, indien nodig, gebruik maken van een time-out kaart. Deze wordt via de mentor aangevraagd bij de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. Hiermee kunnen leerlingen een (les)situatie verlaten op het moment dat de spanning te hoog oploopt. Ook de vakdocent kan de leerling een time-out geven als hij ziet dat de spanning te hoog oploopt en de leerling storend gedrag gaat vertonen. Leerlingen met een time-out kunnen tot rust komen in de ruimte van het ondersteuningsteam.

17 *Maatregelen voor leerlingen die tijdelijk niet in de klas kunnen zijn als gevolg van storend gedrag voor zichzelf of anderen.*

In de les	Basis+
Afspraken omtrent verwijdering uit de les zijn te vinden in de schoolgids 2024- 2025 > paragraaf 9 > het abc. Leerlingen die uit de les zijn gestuurd, worden opgevangen in het opvanglokaal.	Zoals hierboven beschreven, bestaat de mogelijkheid voor de leerling om een time-out te krijgen/nemen. Leerlingen krijgen dan een time-out pasje en kunnen tot rust komen in de ruimte van

	het ondersteuningsteam. Dit gebeurt in samenspraak met het ondersteuningsteam. Ook kunnen er op individueel niveau afspraken gemaakt worden met een leerling. Dit gebeurt door de mentor en/of afdelingsleider, eventueel in samenspraak met de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog.
--	--

18 Ondersteuning aan leerlingen met lichamelijke beperkingen, o.a. bij milde auditieve, visuele of motorische beperkingen, bij milde spraaktaal belemmeringen, en bij milde belemmeringen als gevolg van een medische conditie.

Onderwerp	Hoe we werken in de les en in de basis+
Werken met en volgens een protocol medisch handelen en Handelen bij ziekte.	Op school wordt gehandeld volgens het protocol 'medicijnverstrekking en medisch handelen op scholen' van de GGD Hart voor Brabant.
Fysieke toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	De school is goed toegankelijk voor leerlingen met een lichamelijke beperking. Zo is er een lift in het gebouw aanwezig en kan de leerling gebruik maken van het gehandicaptentoilet.
Beschikbaarheid van hulpmiddelen en aangepast lesmateriaal voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	Leerlingen met een lichamelijke beperking kunnen voor hun schoolwerk gebruik maken van een tekstverwerker. Verder wordt er op dit moment geen gebruik gemaakt van andere hulpmiddelen en aangepast lesmateriaal voor leerlingen met een lichamelijke beperking. De beschikbaarheid van hulpmiddelen en aangepast lesmateriaal wordt indien nodig op individueel niveau met ouders en leerling besproken. Leerlingen die motorisch minder vaardig zijn, kunnen een beroep doen op motorische remedial teaching binnen het ondersteuningsteam.
Begeleiding van leerlingen met spraaktaal belemmeringen.	Eventuele hulpmiddelen en aanpassingen kunnen indien nodig op individueel niveau besproken worden met ouders en de leerling, waarna gekeken wordt of dit gerealiseerd kan worden binnen de leeromgeving.
Samenwerking met ketenpartners in de signalering en begeleiding van leerlingen met fysiek-medische problematiek, bijvoorbeeld GGD en ambulante begeleiding.	In het zorgadviesteam worden op maandelijkse basis met de jeugdarts en jeugdverpleegkundige van de GGD Hart voor Brabant leerlingen met fysiek-medische problematiek besproken. Tevens wordt de jeugdarts op afroep ingeschakeld als leerlingen te veel of te vaak ziekteverzuim laten zien. Indien nodig wordt de ondersteuningsspecialist van mytyschool Gabriël ingeschakeld die school, ouders en de leerling kan ondersteunen bij het inschatten van de belastbaarheid van de leerling en om het onderwijsprogramma hierop te laten aansluiten.

	Tevens kan de ondersteuningsspecialist vakdocenten en de mentor indien nodig van handelingsadviezen voorzien.
--	---

2.4 Extra Ondersteuning

Terug op Koers of Passend met anderen

Als het basis+ traject onvoldoende bij kan dragen aan een succesvol vervolg van de schoolloopbaan van de jongere, dan is er extra ondersteuning nodig. Het Maaslandcollege voorziet in 'Weer terug op koers'- hybride begeleiding. Naast het lesinhoudelijke programma is er in deze vorm van begeleiding specifieke aandacht voor het ontwikkelen van de persoonlijke en interpersoonlijke competenties die nodig zijn in een reguliere onderwijssetting. Deze begeleiding wordt zowel individueel als groepsgewijs geboden. Er wordt nadrukkelijk ook gekeken naar wat er nodig is om een onderwijsondersteunende thuissituatie te helpen creëren, waar nodig met hulp van ketenpartners. De doelstelling van deze vorm van begeleiding is dat de jongere zich met behulp van de geboden ondersteuning zo ontwikkelt dat teruggeschakeld kan worden naar een reguliere klas met nazorg vanuit het ondersteuningsteam. Jongeren werken aan hun eigen leerdoelen die zijn vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Ook betrokken coaches/mentoren en vakdocenten ontvangen ondersteuning van het ondersteuningsteam om deze leerlingen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen en begeleiden. Op regelmatige basis wordt de voortgang geëvalueerd met alle betrokkenen. Voor meer informatie over de 'Weer terug op koers' hybride begeleiding kunt u contact opnemen met mevrouw L. Lieftink, ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. Zie voor meer informatie ook de site van het samenwerkingsverband (www.swvvo3006.nl).

Naast bovengenoemde ondersteuning kan het Maaslandcollege ook een extern alternatief ondersteuningsaanbod faciliteren: Passend met anderen: We hebben een aantal begeleidingstrajecten, te weten een observatorium, een time-out, een traject waarin we thuiszittende leerlingen laten ingroeien en tot slot hebben we een traject overstap VSO > VO.

Voortgezet Speciaal Onderwijs

In hoofdstuk 1 staat een beknopte beschrijving van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Op het moment dat wij vermoeden dat een jongere aangewezen is op een gespecialiseerde voorziening om (weer) succesvol te zijn, dan gaan wij hierover in gesprek met ouders en de jongere. Zie ook de informatie in paragraaf 3.1.

Hoofdstuk 3 Contactpersonen

Als u vragen hebt over de begeleiding en ondersteuning op onze school of u wilt uw zorgen over uw kind delen, dan kunt u terecht bij de volgende personen:

<i>Situatie/onderwerp</i>	<i>Contactpersoon(o)n(en)</i>	<i>Functie</i>	<i>Contactgegevens</i>
Ik wil mijn kind aanmelden op school en verwacht dat hij/zij extra ondersteuning Nodig heeft.	Mevrouw L. Liefink	Ondersteuningscoördinator en orthopedagoog	l.liefink@maaslandcollege.nl
Mijn kind zit op school en ik vermoed dat er meer begeleiding of extra ondersteuning Nodig is.	Mentor	Mentor	Link met SharePoint lijst coaches en afdelingsleiders 2024-2025
Ik heb een klacht over de begeleiding van mijn kind.	Bij klachten over de begeleiding verzoeken wij u om dit eerst te bespreken met de betrokkene(n). Indien dit niet voldoende blijkt te zijn, kunt u contact opnemen met de afdelingsleider.	Betrokkene(n) / afdelingsleider	Link met SharePoint lijst coaches en afdelingsleiders 2024-2025

Hoofdstuk 4 Beschikbare protocollen

De school heeft onderstaande protocollen op het gebied van ondersteuning:

<i>Protocol</i>	<i>Waar is het protocol te vinden of op te vragen?</i>
☒ Dyslexieprotocol	Zie bijlage 2
☒ Dyscalculieprotocol	Zie bijlage 3
☒ Pestprotocol	Zie www.maaslandcollege.nl > onze school > veiligheid en Privacy
☒ Sociale veiligheidsplan	Zie www.maaslandcollege.nl > onze school > veiligheid en privacy
☒ Protocol medisch handelen En handelen bij ziekte	Op basis van het protocol 'medijnverstrekking en medisch Handelen op scholen' van de GGD Hart voor Brabant
☒ Verzuimprotocol	Zie www.maaslandcollege.nl > Praktische informatie > Schoolgids
☒ Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Op basis van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de Rijksoverheid > https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode

Bijlage 1 – Protocol dyslexie

Inleiding

Het Maaslandcollege begeleidt leerlingen in het omgaan met dyslexie. Hierbij wordt de definitie van dyslexie gehanteerd door Stichting Dyslexie Nederland gevolgd: 'Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.'³

Het Maaslandcollege stelt zich ten doel om leerlingen met dyslexie optimaal te ondersteunen in het omgaan met deze lees- en spellingproblemen. Anderzijds verwacht de school van leerlingen met dyslexie een inspanningsverplichting om zo goed mogelijk te leren omgaan met deze stoornis.

In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van het Maaslandcollege wordt aandacht geschonken aan leerlingen met dyslexie. In het SOP staat vermeld welke begeleiding leerlingen met dyslexie ontvangen. De faciliteiten waarvan leerlingen met dyslexie gebruik mogen maken, worden in dit dyslexieprotocol nader toegelicht. Het Maaslandcollege volgt in haar dyslexieprotocol de richtlijnen uit het landelijke Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs⁴.

De volgende leerlingen komen in aanmerking voor gebruik van extra faciliteiten:

Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring. Deze dyslexieverklaring mag enkel afgegeven worden door een erkend deskundige zoals een GZ-psycholoog. Een kopie van de dyslexieverklaring en het bijbehorende onderzoeksverslag dienen aanwezig te zijn op het Maaslandcollege.

Leerlingen bij wie extern onderzoek loopt naar de aanwezigheid van dyslexie mogen vooruitlopend op de uitslag van dit onderzoek voor **maximaal één jaar** gebruik maken van extra tijd bij toetsen. Voor het toekennen van extra tijd bij (school)examens is altijd een dyslexieverklaring nodig. De dyslexiescreening van het Maaslandcollege is geen extern onderzoek en valt buiten deze regeling.

Docenten worden op de hoogte gebracht van het feit dat een leerling dyslexie heeft zodra er een dyslexieverklaring (afgegeven door een erkend deskundige zoals een GZ-psycholoog) en onderzoeksverslag aan school zijn overhandigd. Docenten worden door middel van een faciliteitenlijst op de hoogte gebracht van de leerlingen die gediagnosticeerd zijn met dyslexie en van welke faciliteiten zij gebruik mogen maken. Tevens is er voor alle docenten een brochure beschikbaar waarin staat weergegeven wat dyslexie is, van welke faciliteiten leerlingen met dyslexie gebruik mogen maken op het Maaslandcollege en waarin didactische en pedagogische richtlijnen voor docenten staan weergegeven.

³ Stichting Dyslexie Nederland, De Jong, P. F., De Bree, E. H., Henneman, K., , Kleijnen, R., Loykens, E. H. M., Rolak, M., Struiksma, A. J. C, Verhoeven, L., & Wijnen, F. N. K. (2016). Dyslexie: diagnostiek en behandeling. Brochure van de Stichting Dyslexie Nederland.
http://www.stichtingdyslexienederland.nl/images/publicaties/dyslexie_diagnostiek_en_behandeling_2016.pdf

⁴ Henneman, K., Bekebrede, J., Cox, A., & De Korse, H. (2013). Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs Handreiking voor directie, middenmanagement en docenten. KPC-groep: Helvoirt.

Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Een leerling met dyslexie wordt gezien als een reguliere leerling die op basis van een dyslexieverklaring gebruik mag maken van enkele ondersteunende faciliteiten. Deze faciliteiten worden vermeld op een persoonlijke dyslexiepas die de leerling ontvangt.

De mogelijke faciliteiten op deze dyslexiepas zijn:

- Meer tijd (20%) bij toetsen en (school)examens.
- Meer mondelinge toetsen (in overleg met de vakdocent).
- Gebruik van laptop of iPad, eventueel met spellingcontrole.
- Verklanking door middel van voorleessoftware.
- Een aangepaste spellingbeoordeling:
- Spelfouten worden alleen fout gerekend indien specifiek de spelling wordt getoetst. Fouten in de werkwoordspelling worden altijd fout gerekend.
- Leerlingen plakken boven aan hun toets een dyslexiesticker, om de docent eraan te herinneren dat een aangepaste spellingbeoordeling gehanteerd dient te worden. De leerling is hier zelf verantwoordelijk voor.
- Bij een spellingtoets wordt aan de leerling met dyslexie met aangepaste spellingbeoordeling geen cijfer gegeven lager dan een 3.0
- Voor het centraal eindexamen geldt dat er geen verschil gemaakt wordt tussen leerlingen met en zonder dyslexie in de beoordeling van spelling. Hierbij geldt dat leerlingen met dyslexie gebruik mogen maken van spellingcontrole bij het vak Nederlands.
- Een leerling met een dyslexieverklaring mag in alle gevallen gebruik maken van extra tijd bij toetsen, ook wanneer deze aanpassing niet op de verklaring vermeld staat. Alle andere gewenste aanpassingen moeten altijd vermeld staan op de dyslexieverklaring om hiervoor in aanmerking te komen. Bij toetsen en (school)examens wordt standaard gebruik gemaakt van lettertype Arial 12, waardoor een aangepast lettertype voor leerlingen met dyslexie als aanpassing niet nodig is.

Voor de uitvoering van de faciliteiten ligt een taak en verantwoordelijkheid bij zowel de leerling als de docent. De leerling heeft de dyslexiepas altijd bij zich en kan deze desgevraagd bij een toets laten zien. De docent honoreert de faciliteiten die op de dyslexiepas zijn weergegeven. De leerling zorgt ervoor dat de docent ruim van tevoren op de hoogte is van relevante informatie en wensen zoals het maken van een toets met behulp van een tekstverwerker of voorleessoftware.

Voor meer informatie over de verschillende mogelijke faciliteiten, hulpmiddelen en de dyslexiepas kan contact worden opgenomen met de dyslexiecoach of de ondersteuningscoördinator.

Digitale hulpmiddelen

Leerlingen met dyslexie waarbij verklanking in de dyslexieverklaring staat weergegeven, hebben recht op het gebruik van voorleessoftware bij toetsen en (school)examens. Hiervoor wordt binnen de schoolse online omgeving het programma ClaroRead beschikbaar gesteld. De leerling kan er tevens voor kiezen de toets te maken met behulp van een tekstverwerker in plaats van op papier.

Docenten staan het gebruik van digitale hulpmiddelen tijdens toetsen in de klas toe, mits aangegeven op de dyslexiepas van de leerling. Werkwijze bij digitale toetsing en het gebruik van voorleessoftware:

Docenten leveren de toetsen digitaal aan op usb-stick, zodat de leerlingen de toetsen kunnen maken met behulp van een tekstverwerker en/of kunnen laten voorlezen door ClaroRead.

Indien de leerling een toets met behulp van een tekstverwerker maakt, zorgt de docent voor een werkplek waar de leerling zijn werk kan maken zonder dat leerlingen in de omgeving mee kunnen kijken. Indien de leerling een toets voorgelezen wil hebben door middel van ClaroRead, zorgt de leerling zelf voor oortjes of een koptelefoon. Indien een leerling de toets enkel voorgelezen wil krijgen, maakt hij/zij de toets op papier en levert deze op papier in. Een leerling die de toets met behulp van een tekstverwerker heeft gemaakt, kan de toets op twee manieren inleveren: een geprinte versie of een opgeslagen versie op usb-stick. Docent en leerling hebben een gedeelde verantwoordelijkheid aangaande digitale toetsing: de docent dient ervan op de hoogte te zijn dat de leerling een digitale versie van de toets behoeft, de leerling dient de docent hierover te informeren. Het gebruik van de genoemde digitale hulpmiddelen is niet vrijblijvend. Leerlingen hebben rechten, maar ook plichten. In geval van fraude verliest de leerling het recht op het gebruik van het digitale hulpmiddel. In het geval de leerling een laptop gebruikt, mag deze alleen voor schoolse zaken gebruikt worden.

Leerlingen met dyslexie kunnen daarnaast digitale boeken vergoed krijgen van de school. In overleg met de ondersteuningscoördinator kunnen zij de materialen bestellen bij Dedicon. Vervolgens dienen zij het bedrag eerst zelf voor te schieten. Dit bedrag kan achteraf gedeclareerd worden bij de ondersteuningscoördinator.

Begeleiding in de brugklas

In het brugklasjaar hebben leerlingen de gelegenheid om op vrijwillige basis tijdens één lesuur per week begeleiding te volgen voor dyslexie. In deze wekelijkse begeleiding wordt gewerkt met een vast programma. Aan de hand van dit programma wordt onder andere aandacht besteed aan lezen, komen leertips voor Nederlands en de moderne vreemde talen aan bod en krijgen leerlingen de ruimte om individuele hulpvragen te stellen. Om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerlingen te vergroten, wordt in de begeleiding ook kennis gemaakt met de verschillende digitale hulpmiddelen. De dyslexiecoach demonstreert de digitale hulpmiddelen en laat leerlingen de mogelijkheden ervan zien. De dyslexiecoach geeft tevens aan wat de rechten en plichten zijn van zowel docenten als leerlingen. Met vragen kunnen leerlingen en hun ouders bij de dyslexiecoach terecht. Daarnaast is het belangrijk dat er oog is voor het welzijn van de leerlingen en het sociaal-emotionele aspect van dyslexie. Tijdens de begeleiding is daarom aandacht voor de verhalen en ervaringen van de leerlingen en leren zij van de tips en adviezen van elkaar.

Aanpassingen op het gebied van een moderne vreemde taal

Wanneer de dyslexie ondanks de geboden faciliteiten een ernstige belemmering vormt voor de leerling, is het mogelijk om een aangepast programma (onderbouw havo/vwo), dispensatie (mavo) of vrijstelling (bovenbouw vwo) aan te vragen voor Duits of Frans. De mogelijkheden zijn verschillend per jaarlaag en onderwijsniveau.

Mavo (vmbo-tl)

Vrijstelling in leerjaar 2

Gedurende de gehele mavo periode is Engels verplicht als vreemde taal, hier kan geen vrijstelling voor gevraagd worden. Tijdens het tweede leerjaar kan lopende het schooljaar wel vrijstelling gevraagd worden voor het vak Frans of Duits. Ouders en leerling kunnen hiervoor een verzoek

indienen bij de ondersteuningscoördinator vanaf 1 januari in het tweede leerjaar. Op dat moment heeft de leerling voldoende kennis kunnen maken met het vak Duits om een weloverwogen en beargumenteerde keuze te kunnen maken tussen het vak Frans en het vak Duits. Om in aanmerking te komen voor dispensatie moet de leerling voldoen aan onderstaande eisen:

- Er is een dyslexieverklaring aanwezig waaruit de noodzaak blijkt (dit wordt beoordeeld door de ondersteuningscoördinator).
- Er is sprake van voldoende inzet en motivatie en de leerling heeft gevolg gegeven aan de geadviseerde begeleiding.
- De leerling ervaart dusdanige hinder van de vreemde taal, dat daardoor bevordering naar een hogere klas in gevaar komt, terwijl de capaciteiten aanwezig zijn.
- De leerling is in staat zelfstandig te werken, zodat er een goede onderwijskundige besteding is voor de uren die vrijkomen door de dispensatie.
- De docentenvergadering geeft aan of aan de voorwaarden/eisen 2 tot en met 4 is voldaan. Op grond van dit advies en het advies van de ondersteuningscoördinator neemt de afdelingsleider mavo een besluit over toekenning van de dispensatie. Indien de dispensatie wordt toegekend, informeert de ondersteuningscoördinator ouder(s)/verzorger(s), leerling, mentor/coach en vakdocenten.

Vrijstelling in leerjaar 3

Ouders en leerling kunnen een verzoek indienen voor een vrijstelling voor het vak Frans en Duits in leerjaar 3. Dit verzoek dient schriftelijk ingediend te worden bij de ondersteuningscoördinator. De deadline voor het indienen van een dergelijk verzoek is 1 maart in leerjaar 2. Om in aanmerking te komen voor een vrijstelling moet de leerling voldoen aan onderstaande eisen:

- Er is een dyslexieverklaring aanwezig waaruit de noodzaak blijkt (dit wordt beoordeeld door de ondersteuningscoördinator).
- Er is sprake van voldoende inzet en motivatie en de leerling heeft gevolg gegeven aan de geadviseerde begeleiding.
- De leerling ervaart dusdanige hinder van de vreemde talen Frans en Duits, dat daardoor bevordering naar een hogere klas in gevaar komt, terwijl de capaciteiten aanwezig zijn.
- De docentenvergadering geeft aan of aan de voorwaarden/eisen 2 en 3 is voldaan. Op grond van dit advies en het advies van de ondersteuningscoördinator neemt de afdelingsleider mavo een besluit over toekenning van de dispensatie. Wanneer het verzoek wordt toegekend, kiest de leerling een vervangend examenvak voor in het derde leerjaar.

Onderbouw havo of vwo

Een vrijstelling voor een moderne vreemde taal is in de onderbouw havo en vwo niet mogelijk. Het Maaslandcollege heeft wel zelf de vrijheid om een eigen invulling te geven aan het onderwijsprogramma bij de vakken Frans en Duits. Voor Engels geldt dit niet, omdat dit een verplicht eindexamenvak is. Een aangepast programma voor een moderne vreemde taal wordt enkel ingezet bij leerlingen met een zeer ernstige vorm van dyslexie. De leerling dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Op het Maaslandcollege is een dyslexieverklaring aanwezig waaruit de noodzaak blijkt (dit wordt beoordeeld door de ondersteuningscoördinator).
- Er is sprake van voldoende inzet en motivatie en de leerling heeft gevolg gegeven aan de geadviseerde begeleiding.
- De leerling heeft over het geheel van de vakken, uitgezonderd de taal waarvoor aanpassing gevraagd wordt, voldoende capaciteiten voor het onderwijsniveau dat de leerling volgt.
- De taal waarvoor aanpassing gevraagd wordt, vormt een dusdanig struikelblok dat een naar verwachting succesvolle afronding van de opleiding havo/vwo verhinderd wordt.
- De leerling is zich ervan bewust en gaat ermee akkoord dat er in de bovenbouw niet alsnog voor de taal gekozen kan worden.
- De docentenvergadering geeft aan of aan de voorwaarden 2 tot en met 4 is voldaan. Op grond van dit advies en het advies van de ondersteuningscoördinator neemt de conrector onderwijs een besluit over toekenning van een aangepast programma.

Procedure aanvraag aangepast programma onderbouw:

Ouders en leerling dienen een schriftelijk verzoek in bij de ondersteuningscoördinator. Dit verzoek kan vanaf 1 januari in het tweede leerjaar worden ingediend. Op dat moment heeft de leerling voldoende kennis kunnen maken met het vak Duits om een weloverwogen en beargumenteerde keuze te kunnen maken tussen het vak Frans en het vak Duits. De ondersteuningscoördinator gaat in overleg met de vakdocenten en de afdelingsleider. Het docententeam en de ondersteuningscoördinator brengen een advies uit. Naar aanleiding van de gegeven adviezen neemt de conrector onderwijs een besluit over toekenning van het aangepaste programma. Ouder(s)/verzorger(s) en leerling worden geïnformeerd door de ondersteuningscoördinator. De betrokken vakdocent en mentor/coach worden geïnformeerd over het aangepaste programma.

Bovenbouw havo

In de bovenbouw van de havo maakt de leerling een profielkeuze. Enkel in het profiel Cultuur en Maatschappij is het verplicht een tweede moderne vreemde taal te volgen. Dispensatie van deze moderne vreemde taal is binnen dit profiel niet mogelijk. Leerlingen met dyslexie die geen tweede vreemde taal willen volgen, zijn daarom genooddaakt een ander profiel te kiezen.

Bovenbouw vwo

Voor vwo-leerlingen is in de bovenbouw een tweede moderne vreemde taal verplicht. In een aantal gevallen is het mogelijk om ontheffing voor deze tweede moderne vreemde taal aan te vragen. De aanwezigheid van een stoornis die betrekking heeft op een taal (onder andere dyslexie) kan een mogelijke reden zijn voor het verlenen van deze ontheffing. In plaats van de tweede moderne vreemde taal volgt de leerling een ander examenvak. Het betreft dan ook geen verlichting van het algehele programma. De mogelijkheid tot het verlenen van deze ontheffing betekent tevens niet direct een recht op het verkrijgen van deze ontheffing. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend indien de taal een blokkade vormt voor de leerling en de leerling op een lager onderwijsniveau dreigt uit te komen. De school maakt een afgewogen inschatting waarbij niet alleen de resultaten van de talen, maar de resultaten binnen het gehele vakkenpakket worden meegenomen.

Procedure ontheffing bovenbouw vwo:

- De leerling dient een verzoek in bij de conrector onderwijs, uiterlijk op 1 maart van het derde leerjaar.
- De conrector gaat in overleg met de ondersteuningscoördinator en de vakdocenten.
- De ondersteuningscoördinator en vakdocenten brengen een advies uit aan de conrector onderwijs.
- De conrector onderwijs neemt een beslissing.
- Ouder(s)/verzorger(s) en leerling worden door de conrector onderwijs geïnformeerd of het verzoek tot ontheffing gehonoreerd is. De leerling kiest bij een positief besluit over de ontheffing een ander vak in plaats van de moderne vreemde taal.

Dyslexiescreening

Brugklasleerlingen

Alle brugklasleerlingen maken aan het begin van het schooljaar een lees- en spellingtoets om hun lees- en spellingniveau in kaart te brengen. Leerlingen die hierbij het gewenste streefniveau niet behalen, worden aangemeld voor lees- en spellingbegeleiding. In deze begeleiding werken zij één uur per week in een online remedieerprogramma naar dit gewenste streefniveau toe. Als er na een halfjaar remediëring onvoldoende vooruitgang geboekt is door een leerling en er andere signalen zijn die aanleiding geven tot het uitvoeren van een dyslexiescreening, dan zal deze screening worden afgenomen. Om in aanmerking te komen voor een dyslexiescreening wordt niet enkel gekeken naar de onvoldoende vooruitgang die is geboekt in het online remedieerprogramma, maar ook naar de scores in het basisonderwijs en de scores op de stil-leestoets *tekenbeet* en het *PI-Signaleringsdictee* die tijdens de eerste bijeenkomst van de lees- en spellingbegeleiding worden afgenomen. Het doorlopen van het online remedieerprogramma is tevens een voorwaarde om voor de dyslexiescreening in aanmerking te komen. Voorafgaand aan de remediëring worden ouders geïnformeerd over het proces. Na afloop van een screening ontvangen ouders de uitslag en een advies.

Leerlingen uit hogere leerjaren

Het is tevens mogelijk om leerlingen uit hogere klassen aan te melden voor een dyslexiescreening. Aanleiding om een leerling deel te laten nemen aan de dyslexiescreening is bijvoorbeeld tegenvallende leerresultaten bij de (taal)vakken als gevolg van tijd tekort. De mentor meldt een leerling bij het ondersteuningsteam aan voor een dyslexiescreening. Voorafgaand aan deze aanmelding heeft de mentor/coach schriftelijk toestemming verkregen van ouders. Er wordt enkel op het uitvoeren van een dyslexiescreening over gegaan, als voldoende signalen hiertoe aanleiding geven. De informatie uit het dossier van de basisschool wordt hierbij ook altijd meegenomen.

In de dyslexiescreening wordt in beide gevallen gebruik gemaakt van het signaleringsinstrument behorende bij het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs⁵. Aangevuld met enkele extra onderzoeksinstrumenten. De screening bestaat hiermee uit een deel spelling (zinnendictee *het wonderlijke weer* en het *PI-screeningsdictee*) en een deel lezen (stil-leestoets *hoe gevaarlijk is een tekenbeet* en de woordleestoetsen *EMT* en *Klepel*). Indien de dyslexiescreening leidt tot een advies voor begeleiding en/of vervolgonderzoek dan zijn de hieraan verbonden kosten voor de rekening van ouders.

⁵ Henneman, K., & Kleijnen, R. (2005). Signaleringsinstrument bij het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs. KPC Groep: Helvoirt.

Bijlage 2 – Protocol dyscalculie

Docenten worden op de hoogte gebracht van het feit dat een leerling dyscalculie heeft zodra er een dyscalculieverklaring (afgegeven door een erkend deskundige zoals GZ-psycholoog) en onderzoeksverslag aan school zijn overhandigd. Aan het begin van ieder schooljaar worden docenten door middel van een lijst op de hoogte gebracht van de leerlingen die gediagnosticeerd zijn met dyscalculie. Tevens is er voor alle docenten een brochure beschikbaar waarin staat weergegeven wat dyscalculie is, van welke faciliteiten leerlingen met dyscalculie gebruik mogen maken op het Maaslandcollege en waarin richtlijnen voor docenten staan weergegeven. In het omgaan met dyscalculie volgt het Maaslandcollege de richtlijnen uit het landelijke protocol Ernstige Reken Wiskunde-problemen en Dyscalculie.

De leerling krijgt een dyscalculiepas waarmee hij/zij aan kan tonen aan bijvoorbeeld surveillerende docenten dat hij/zij dyscalculie heeft. Op deze pas staat vermeld van welke faciliteiten de leerling, in overeenstemming met de dyscalculieverklaring, gebruik mag maken. Mevrouw Van den Akker is dyscalculiecoach en biedt leerlingen met dyscalculie, indien nodig, gedurende hun gehele schoolloopbaan op het Maaslandcollege begeleiding.

De volgende faciliteiten worden, in overeenstemming met de dyscalculieverklaring, verleend voor de vakken wiskunde, economie, M&O, natuurkunde, scheikunde, aardrijkskunde, biologie en science:

- 20% meer tijd bij toetsen en (school)examens;
- Bij centrale examens een half uur tijdverlenging;
- Gebruik rekenmachine is altijd toegestaan, behalve bij officiële rekentoetsen;
- Gebruik van standaard rekenkaarten (aangeleverd door het College voor Toetsen en Examens) is toegestaan bij toetsen, schoolexamens en centrale examens die substantieel rekenwerk bevatten en bij de rekentoetsen;
- Gebruik van gele formulekaarten (aangeleverd door school) zijn toegestaan bij toetsen in de onderbouw (niet bij schoolexamens, centrale examens en de rekentoetsen).
- Een leerling met dyscalculie kan in aanmerking komen voor een aangepaste rekentoets mits er voldaan wordt aan de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde criteria